

# افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد  
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد  
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: ویچسلاو میخائیل اوف - (Veacheslav Mikhylov)

برگردان از: ا. م. شیری

۳۱ می ۲۰۱۴

## چرا «ریچارد مورنینگ استار» آذربایجان را

### با «میدان» تهدید می کند

چند روز قبل، «ریچارد مورنینگ استار» سفیر امریکا در باکو، در مصاحبه با «راديو اروپای آزاد- راديو لیبرتی» آذربایجان، بیاناتی در آن مایه هائی ایراد کرد که دیپلماتها معمولاً دور از شأن خود می دانند. این امریکائی گفت که یکی از درسهای که باکو باید از حوادث اوکراین فراگیرد، عبارت از این است که در صورت نقض حقوق جامعه مدنی، «میدان» می تواند در آذربایجان هم تکرار شود...

«ریچارد مورنینگ استار» متصدی معروف منافع کمپانی های انرژی غرب است. او تا انتصاب خود به مقام سفیر در آذربایجان، به عنوان نماینده ویژه وزارت خارجه امریکا در امور انرژی اورآسیا خدمت می کرد. مورنینگ استار با جانبداری از پاسداری دیپلماتیک در باکو در ماه جولای سال ۲۰۱۲، لوله گذاری خط انتقال هیدروکربنهای آذربایجان به غرب را «با دور زدن روسیه» وظیفه شناسانه لابیگری کرد.

اظهارات دیپلمات امریکائی در خصوص احتمال ایجاد «میدان آذربایجان» را باید در همپوندی با سخنان سلف او، جیمس وارلیک، همصدر امریکائی گروه مینسک برای حل و فصل مناقشه قره باغ کوهستانی مورد بررسی قرار داد. سخنرانی در تاریخ ۷ ماه می در بنیاد کارنگی در واشنگتن برگزار گردید. در نظرات بیان شده وارلیک، او برای حل مناقشه قره باغ کوهستانی، به صراحت بازگشت به وضعیت سالهای آخر دهه ۱۹۸۰ را پیشنهاد نمود و ایروان بسیار محتاطانه از آن استقبال کرد.

واشنگتن با واداشتن دیپلماتهای خود برای اظهار این چنین اظهارات تحریک آمیز علیه ایروان و باکو چه هدفی را دنبال می کند؟ در ماه مه سال جاری ۲۰ سال تمام از اعلام آتش بس در قره باغ کوهستانی می گذرد. بنا به برخی شواهد، تحت تأثیر روند تجزیه اوکراین و پیوستن شبه جزیره کریمه به روسیه، واشنگتن به این نتیجه گیری رسید که حفظ وضع موجود در منطقه مورد مناقشه قره باغ کوهستانی به نفع امریکا نیست. اگر واقعاً چنین باشد، این یک تفکر بسیار خطرناک است که در پشت آن، به باور کارشناسان، تلاشهایی برای وادار ساختن ارمنستان به قبول «ناهنجاری» تصمیم خود در پیوستن به اتحاد گمرکی و قرار دادن روسیه در مقابل «شکست در قفقاز» خوابیده است.

محاسبه ستراتیژیستها بر روی این پایه استوار است که تشدید تنش های جدید پیرامون قره باغ کوهستانی، آذربایجان را به سمت ناتو با چشم انداز ایجاد محور آنکارا- تفریس- باکو سوق می دهد (آنکارا هم اکنون بسته توافق در خصوص تضمین امنیت و همکاری با باکو را در دست دارد). تقویت شدید مولفه های نظامی- سیاسی در طول همه سالهای اخیر با مفروضات محور سه جانبه پیوستگی دارد. گرجستان نقش عامل محرک ارتقاء سطح همکاری نظامی بین همسایگان را ایفاء می کند. ترکیه و آذربایجان با درک همه خطرات ناشی از ایجاد اتحادیه های خصمانه منطقه ئی در حوزه منافع ستراتیژیک روسیه، فعلاً با خویشتنداری در این راه گام برمی دارند. با این حال، تخطی از وضع موجود در منطقه مورد مناقشه قره باغ کوهستانی می تواند موجب تغییرات زیادی بشود. از چهار کشور تشکیل دهنده «گوام» (گرجستان، اوکراین، آذربایجان، مولداوی) که ترکیه نیز در مراحل مختلف اجرای این ایده ژئوپلیتیک امریکا قصد پیوستن به آن را داشت، فقط آذربایجان خواسته های آوروآتلانتیک را تأیید نکرد. به عقیده برخی کارشناسان غربی، «دشواری های همسایگی» علت اصلی چنین ملاحظه کاری می باشد. در برنامه های امریکا برای تبدیل روندهای سیاسی به مناقشات منطقه ئی، عامل خزر نقش جداگانه بازی می کند. اجلاس چهارم کشورهای حوزه دریای خزر در شهر آستاراخان تقریباً همزمان با جلسه ماه سپتامبر ناتو در ولز برگزار می شود. واشنگتن ممانعت از دستیابی اجلاس پنج جانبه خزر به موفقیت را به عنوان وظیفه تجمع سپتامبر تعیین کرده است. حل و فصل مسائل حل نشده راجع به نظام حقوقی دریای خزر در طرح امریکا برای حفظ تنش در منطقه ثبت نشده است. به همین سبب سعی می کنند آذربایجان را از حل و فصل مسائل خود با ایران در زمینه تعیین حدود بخش ملی در دریای خزر (به آنچه روسیه علاقه مند است) بازدارند. واشنگتن در مقابل ایجاد سازوکار ها برای حفظ امنیت دریا- دریاچه انحصاراً توسط پنج کشور ساحلی خزر هم مقاومت می کند. آذربایجان قبلاً به پیشنهاد روسیه دایر بر تشکیل گروه مشترک همکاری عملیاتی نظامی- دریائی در دریای خزر، پاسخ مثبت نداد، اما اینک باکو آنقدرها قاطع نیست و خود این، ستراتیژیستهای امریکائی را تحریک می کند. سوژه های تحریک آمیز مستقل در اظهارات مورنینگ استار به نوعی به معنای «تهاجم» به آذربایجان بود. سفیر امریکا نظرات خود را در قالب کنایه هائی بیان کرد، که یکی از معانی آن این بود که روسیه و ایران می توانند نقش مهاجمان بالقوه به آذربایجان را ایفاء نمایند. در همین رابطه او چند بار لفاظانه پرسید: در این صورت، غیر از امریکا، کدام کشور قادر به کمک به آذربایجان خواهد بود- «پس از آنچه که روسیه با کریمه و اوکراین کرد»؟! مقامات رسمی نهاد ریاست جمهوری و وزارت امور خارجه آذربایجان پاسخ لایقی به این اظهارات سفیر امریکا داده و آن را مداخله در امور داخلی کشور خود ارزیابی کردند. با این وجود، بالون آزمایشی دولت امریکا راه اندازی شده است. و این، چند روز قبل از برگزاری جلسه شورای عالی اقتصادی آروآسیا در ۲۹ ماه می در شهر آستانه، پایتخت قزاقستان و در آستانه امضای برنامه ریزی شده معاهده شورای اقتصادی آروآسیا توسط رهبران روسیه بلاروس و قزاقستان تحقق یافت.

<http://www.fondsk.ru/news/2014/05/27/zachem-richard-morningstar-grozit-azerbajdzhanu-majdanom-27709.html>

۹ خرداد- جوزا ۱۳۹۳